

עדכון לקוחות

עדכוני רגולציה של רשות שוק ההון

אפריל 2017

לקוחות וידידים נכבדים,

ביום 2 באפריל, 2017, פרסמה רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון ("רשות שוק ההון" או "הרשות") ריכוז עדכוני רגולציה לחודש אפריל 2017. בנוסף, במהלך חודש מרץ 2017, פרסמה רשות שוק ההון הוראות וטיטות הוראות נוספות (מעבר להוראות ולטיטות שפרסמה ביום 1 במרץ, 2017).

להלן נסקור בתמצית הוראות וטיטות אלו:

א. הוראות וטיטות שפורסמו ביום 2 באפריל, 2017

1. סוכנים ויועצים

1.1 עמדת ממונה – חובות בעל רישיון

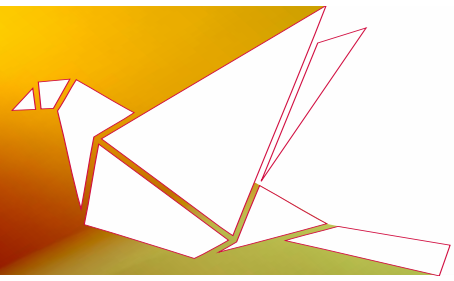
• מטרת העמדה: מתן הבהרות (בעקבות פניות שהגיעו לרשות) לעניין חובת אמון וניגוד עניינים של בעל רישיון כלפי לקוחותיו ולעניין זכות בחירת בעל רישיון על ידי עובדים.

• עיקרי העמדה:

○ חובת אמון וניגוד עניינים - מצב בו קיימת שותפות עסקית של מעסיק עם בעל רישיון, ועובדיו של המעסיק הינם לקוחותיו של בעל הרישיון, מעמיד את בעל הרישיון בניגוד עניינים כלפי לקוחותיו. בהתאם להוראת סעיף 17(א) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיונים), התשס"ה-2005 ("חוק הייעוץ"), על בעל רישיון לגלות ללקוח ניגוד עניינים שהוא מצוי בו כלפיו ולאחר מכן לקבל את הסכמתו מראש ובכתב טרם ביצוע עסקה במוצר פנסיוני שלו. חרף הוראות הדין, כך עולה מנייר העמדה, במקרים רבים עובדים כלל אינם מודעים לאותו קשר עסקי שבין בעל הרישיון למעסיקם ולניגוד העניינים המתעורר בשלם ולא נתנו הסכמתם כאמור בסעיף.

עוד מצאה לנכון להבהיר הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ("הממונה") בהקשר זה, כי העדפת בעל רישיון את עניינו של מעסיק על פני טובת עובדיו ביחס לבחירת מוצרים פנסיוניים וקבלת תנאים מיטביים בהם, אינה עומדת בהוראות חובת האמון החלות על בעל רישיון (סעיף 15 לחוק הייעוץ).

○ בחירת בעל רישיון – מפניות ציבור שהגיעו למשרדי הרשות עלה כי קיימים מקרים בהם מעסיק או מנהל הסדר המספק למעסיק שירותי סליקה, מקשים על עובד לבחור בבעל רישיון מטעמו או לממש זכותו לבצע פעולות שלא כחלק מייעוץ או משיווק פנסיוני, וזאת באמצעות החתמת העובד

על מסמכים שאינם חלק מהליך צירוף למוצר פנסיוני, סירוב לשיתוף פעולה עם בעל רישיון שנבחר בידי העובד ועוד.

לפיכך, הבהירה הממונה כי הערמת קשיים על עובדים בבחירת בעל רישיון או בביצוע פעולות שלא כחלק מייעוץ/משיוק פנסיוני וכן חוסר שיתוף פעולה מצד המעסיק, ובכלל כך החתמת העובד על טפסים המסירים מהמעסיק או ממנהל ההסדר אחריות כלפי תפעול המוצר הפנסיוני שבחר העובד, אינם עומדים בהוראות הדין החלות בעניין חופש הבחירה בבעל רישיון (הוראות סעיף 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005).

לקריאת עמדת הממונה - [לחצו כאן](#).

1.2 חוזר - דיווח שנתי בגין פרמיות, פוליסות ותשלום עמלות של גופים מוסדיים

- תכלית – הסדרת דוחות שעל גופים מוסדיים להגיש לממונה, לגבי היקף הפעילות בשוק ההפצה, ובכלל זה, היקף הפרמיות המועברות אליהם, דמי עמילות ועמלות ההפצה שנרשמה בשלהן זכאות לסוכני ביטוח ויועצים פנסיונים במערכות הגוף המוסדי.

הוראות לעניין חובת הדיווח

- גוף מוסדי יעביר לממונה, אחת לשנה, בין יום 1 בינואר לבין יום 31 במרץ, דיווח ממוכן לגבי העמלות שנרשמה זכאות בשלהן במערכתיו במהלך תקופת הדיווח לגבי השנה הקודמת לשנה שבה מועבר הדיווח, וכן את הפרמיות שנגבו בעד המוצרים שהוא משווק וסוג המוצרים אותם משווק בעד שנת הדיווח, בהתאם לנתונים המפורטים בחוזר.
- הדיווח יועבר באמצעות קבצים אלקטרוניים המעודכנים ביותר שיימצאו באתר הרשות בכל תאריך דיווח (קישור לעמוד הרלוונטי מופיע בחוזר) ויש לשלוח את הקובץ באמצעות פורטל אותות.

- תחולה- הוראות החוזר חלות על כל הגופים המוסדיים, למעט קרנות פנסיה ותיקות.

- תחילה- מיום 1 בספטמבר, 2017. עם זאת, דיווח בגין שנת 2016 יהיה ביום 31 בינואר, 2018.

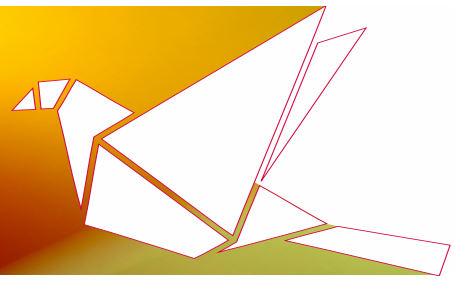
לקריאת החוזר - [לחצו כאן](#).

1.3 חוזר - דיווח שנתי בגין עמלות ופרטי תאגיד

- תכלית- הסדרת דיווח שוטף ממוכן של סוכנויות ביטוח או יועצים פנסיונים שהינם תאגיד (למעט תאגיד בנקאי) לממונה, על מנת לאפשר לממונה לקבל מידע עדכני לגבי בעלי רישיון שבפיקוחה. הדיווח כולל מידע לגבי פרטי בעלי הרישיון האמורים ונתונים לגבי היקף פעילותם בחלוקה לפי ענפי ביטוח.

הוראות לעניין חובת הדיווח

- בעלי הרישיון האמורים יעבירו לממונה, אחת לשנה, בין יום 1 בינואר לבין יום 30 באפריל, לגבי השנה הקודמת לשנה שבה מועבר הדיווח, רשימת בעלי רישיון יחיד ומתמחים המועסקים בתאגיד וכן פירוט פרטי התאגיד (בהתאם לנספחים הקבועים בחוזר). בנוסף, בעל רישיון תאגיד שהוא סוכנות ביטוח יעביר דיווח ממוכן לגבי פירוט דמי העמילות שבמהלך תקופת הדיווח נרשמה זכאות בשלהן במערכות הסוכנות לסוכנות/סוכן משנה (בהתאם לנספח החוזר).
- שינוי/עדכון פרטים - בעלי הרישיון האמורים נדרשים לדווח לממונה פרטי התאגיד במקרה של שינוי בתוך 30 יום ממועד השינוי. עוד מוזכרת בחוזר חובת בעל רישיון תאגיד לבקש אישור לביצוע

שינויים בתאגיד לפי כל דין לרבות פתיחה או סגירה של סניף וכן שינוי מנהל עסקים בבעל רישיון תאגיד או בסניפו.

○ הדיווח יתבצע באמצעות קובץ אלקטרוני מעודכן שיימצא במערכת רישוי סוכנים ויועצים בדף אישי של מנהל העסקים שבאתר הרשות ויש לשלוח אותו באמצעות פורטל אותות.

- תחולה - הוראות החוזר חלות על בעלי רישיון תאגיד כאמור לעיל.
- תחילה – מיום 1 בספטמבר, 2017. עם זאת, דיווח בגין שנת 2016 יהיה ביום 31 בינואר, 2018.

לקריאת החוזר – [לחצו כאן](#).

2. ביטוח כללי

תיקון הוראות החוזר המאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה - עדכון

הוראות החוזר – רשות שוק ההון פרסמה ביום 30 בנובמבר, 2016 את חוזר 2016-1-21 בעניין הוראות החוזר המאוחד – הוראות בענף ביטוח דירה, ובו הוראות בתחום טיפול בנזקי מים בדירה באופן שישפר את השירות שיקבל מבטוח בקרות מקרה הביטוח. בחוזר החדש נדחה מועד תחילת החוזר הנ"ל ליום 3 בספטמבר, 2017 (במקום 1 ביוני 2017) וזאת על מנת לאפשר היערכות מתאימה ליישום ראוי של הוראות החוזר (המצריכות, בין היתר, התקשרויות עם ספקי שירות ואישור תנאים מחודשים ותעריפים מול רשות שוק ההון).

לקריאת החוזר – [לחצו כאן](#). לקריאת חוזר 2016-1-21 – [לחצו כאן](#).

3. מסלקה פנסיונית

3.1. חוזר - חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית – עדכון

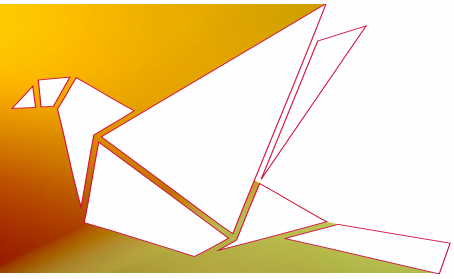
- הוראות החוזר

בחוזר סוכנים ויועצים 2015-10-2 "חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית" מיום 28 במאי, 2015, נקבע כי החל מיום 1 באפריל 2017 תחול חובה על בעל רישיון להעביר בקשת לקוח לביצוע פעולה במוצר פנסיוני באמצעות מסלקה פנסיונית, אלא אם קיים ממשק ממוכן או קיימת גישה למערכת ייעודית בין בעל הרישיון לבין הגוף המוסדי שמאפשרת לבעל הרישיון להזין/לבצע את בקשת הלקוח במערכת הגוף המוסדי.

לאור חוסר מוכנות של חלק מבעלי הרישיון והגופים המוסדיים לטפל בהעברת בקשת בעלי רישיון לביצוע פעולה במוצר פנסיוני באמצעות ממשק אירועים, הוחלט על עדכון החוזר הנ"ל, כך שחובת השימוש תידחה עבור פעולות אלו.

כן הוחלט להבהיר כי העברת מידע באמצעות ממשק ממוכן תיעשה רק על-פי הוראות חוזר גופים מוסדיים 2017-9-4 "מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני" ("חוזר מבנה אחיד") או כל חוזר שיחליפו. בנוסף הוגדר "ממשק ממוכן" כהעברת רשומה אחודה לפי הוראות חוזר מבנה אחיד.

תיקונים אלו נועדו להבהיר שחובת השימוש במסלקה הפנסיונית תחול רק לגבי פעולות לגביהן פורסמו

ממשקים בחוזר מבנה אחיד ושהעברת מידע ב"ממשק ממוכן" משמעה העברת מידע באמצעות רשומה אחודה בהתאם להוראות חוזר מבנה אחיד. בנוסף, כאמור, מועד התחילה של הוראות אלו נדחה ל- 1 בנובמבר 2017 (במקום 1 באפריל 2017).

- תחילה- תחילת הוראות החוזר ביום פרסומו (2 באפריל 2017).

לקריאת החוזר – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לחוזר – [לחצו כאן](#).

3.2. חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני - עדכון חובת שימוש

- הוראות החוזר

○ החוזר החדש עורך תיקונים ספורים בהוראות חוזר מבנה אחיד (כהגדרתו לעיל), הקובע מבנה של "רשומה אחודה" לשימוש הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, מעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת פעולות עסקיות המתבצעות ביניהם לרבות באמצעות המסלקה הפנסיונית, כאשר בנוסף נקבע בחוזר מבנה אחיד כי העברת מידע בשוק החיסכון הפנסיוני בין הגורמים תיעשה באמצעות הממשקים הקבועים בו בלבד.

○ בעקבות בחינת יישום חוזר מבנה אחיד הוחלט (וכך נקבע בחוזר החדש המתקן) לדחות את חובת השימוש בממשק האירועים בנוגע לפניה של בעל רישיון בממשק לגוף מוסדי לשם ביצוע פעולה ליום 1 בנובמבר 2017 (במקום 1 באפריל 2017).

- בנוסף, החוזר מעדכן גם את נספח "ממשק האירועים" (נספח ד' לחוזר העברת מידע).

- תחילה- תחילת הוראות החוזר ביום פרסומו (2 באפריל 2017).

• יצוין כי במכתב הנלווה לפרסום החוזר, פורסמה טיוטה נוספת של ממשק אחזקות, ממשק אירועים וממשק היזון חוזר ראשוני (הנספחים לחוזר מבנה אחיד). ניתן להעביר הערות לגבי השינויים בממשקים אלו לעומת הטיוטה הקודמת שפורסמה ביום 1 בפברואר 2017, עד ליום 3 במאי, 2017.

לקריאת החוזר – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לחוזר [לחצו כאן](#).

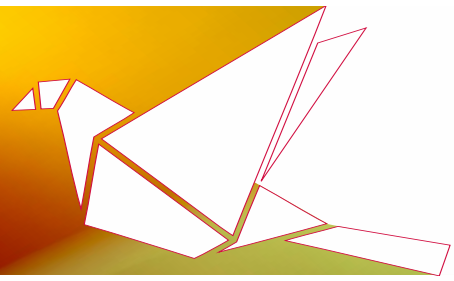
4. חיסכון פנסיוני

חוזר דמי ניהול במכשיר החיסכון הפנסיוני – תיקון - טיוטה

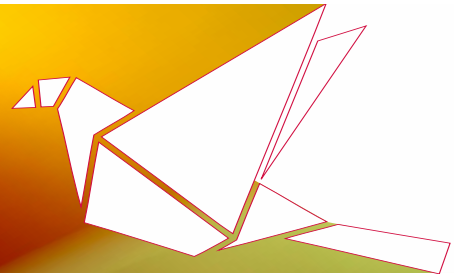
• כללי – בטיוטה מוצעים תיקונים להוראות החוזר הנוכחי בנושא (חוזר גופים מוסדיים 22-9-2012 "דמי ניהול במכשיר החיסכון הפנסיוני", מיום 31 בדצמבר, 2012).

- עיקרי התיקונים המוצעים

○ תקופת ההנחה בדמי ניהול שתוצע תעמוד על שבע שנים לפחות (במקום שנתיים) מהיום בו החלו להיגבות דמי ניהול בשיעור המוצע ("**תקופת ההנחה**");

- רשימת המקרים המאפשרת לגוף מוסדי להעלות את שיעור דמי הניהול לפני השלמת תקופת ההנחה תצומצם:
 - העלאת דמי הניהול בשל הפסקת התשלומים המועברים לחיסכון בידי העמית (שלא אירעה בשל המעסיק) תתאפשר רק לאחר שישה חודשים מרגע הפסקת ההפקדות בפועל (על מנת שלעמית יהא זמן להסתגל ולשוב להפקיד);
 - תימחק אפשרות העלאת דמי הניהול בנסיבות של שינוי מקום עבודה – בכך ינותק הקשר בין סיום יחסי עבודה לבין אפשרות העלאת דמי הניהול בטרם הסתיימה תקופת ההנחה;
- הצעת הנחה בדמי ניהול תתאפשר לגוף המוסדי רק אם תחול על כלל הפקדות העמית ועל כל ירתתו הצבורה בקופת הגמל (גם אם מחזיק במספר חשבונות בקופה) – הדבר נועד למנוע חשש מהטעיית העמית בנושא;
- יאסר מתן הטבה כספית שלא באמצעות הנחה בדמי ניהול;
- תתאפשר הצעת הנחה בגין תקופה שקדמה למועד סיכום הנחת דמי הניהול (בדיעבד), בכפוף לכך שתקופת ההנחה (שבע השנים הנ"ל) תחל ממועד סיכום ההנחה.
- העלאת שיעור דמי ניהול - תבוטל האפשרות להודיע על העלאת דמי הניהול בדיעבד, באופן בו כל העלאת דמי ניהול תחייב את הגוף המוסדי בהודעה מראש לעמית ולבעל הרישיון הנותן לו ייעוץ/שיווק פנסיוני מתמשך. נוסח ההודעה יעודכן, ויכלול הפנייה למחשבון דמי הניהול ואת הפרטים הנדרשים לצורך שימוש במחשבון, וזאת על מנת לאפשר לעמית לקבל מידע השוואתי על דמי הניהול המוצעים לו. ההודעה תישלח בדוא"ל במידה והעמית הסכים לכך ובהיעדר הסכמה כאמור אזי תישלח בדואר עם כיתוב מודגש על גבי המעטפה "לתשומת לבך – דמי הניהול בחיסכון הפנסיוני שלך משתנים" ובנוסף ישלח מסרון (SMS) לעמית 30 ימים לפני מועד העלאת דמי הניהול הצפוי;
- נקבעו הוראות מפורטות בקשר עם מתן ההודעה בדבר מתן הטבה בדמי ניהול, לרבות אופן מתן ההודעה לעמית ולבעל הרישיון הנותן לו ייעוץ/שיווק פנסיוני מתמשך. במסגרת ההוראות נקבע כי ההודעה תישלח לעמית בתוך 14 ימים ממועד מתן ההטבה בפועל (באמצעות דוא"ל אם העמית הסכים לכך או באמצעות הדואר בהיעדר הסכמה כאמור). ההודעה תתייחס בין היתר לשיעור דמי הניהול שסוכם, מועד תחילת ההטבה, תוקפה והתנאים להפסקתה, זאת לשם מניעת מחלוקות ביחס לפרטים אלו.
- תחולה – ככלל, הוראות החוזר תחולנה על כל הגופים המוסדיים למעט חברה מנהלת קופת גמל ענפית וחברה מנהלת של קופת גמל מבטיחת תשואה. נקבעו מקרים מסוימים שהוחרגו מהגבלת השינוי בדמי הניהול כאמור בתיקון (סעיף 3 לחוזר המתוקן) והם: ככל שמדובר בהנחה שניתנה בהתאם להסכם שתחילתו טרם החוזר המתקן; ככל שמדובר בהנחה שניתנה בהתאם להסכם שנחתם בין מעסיק של העמית לבין הגוף המוסדי לפני תחילת החוזר המתקן.
- הובהר כי יראו בחידוש הנחה בדמי הניהול לעמית או למעסיק, לפי העניין, לרבות הארכת הנחה כאמור, כהנחה בדמי ניהול שניתנה לאחר תחילת החוזר המתקן.
- תחילה – תחילתו של חוזר זה ביום פרסומו (לכשיפורסם).

- ניתן להעביר הערות לטייטה עד ליום 3 במאי, 2017.

לקריאת הטייטה ב"עקוב אחר שינויים" – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לה – [לחצו כאן](#).

5. קרנות פנסיה

כללים להגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות - טייטה

- רקע - תקנה 7 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, קובעת כי הממונה יהיה רשאי להורות על הגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בשל נכסי קרן מסוימת באיגרות חוב מיועדות, אם מצא כי שיעור זקיפת איגרות החוב המיועדות לעמיתים בגיל 50 ומעלה או לעמיתים אחרים באותה קרן עולה על מחצית האחוז בהשוואה לקרן אחרת וכי פער כאמור עלול להפר את האיזון הדמוגרפי בקרן.

- הוראות הטייטה – הטייטה קובעת הוראות שנוגעות לנסיבות בהתקיימן על חברה מנהלת לבצע הגדלה של שיעור זקיפת איגרות חוב מיועדות לפי תקנה 7 כאמור – כך, אם עלה שיעור זקיפת התשואה של איגרות החוב המיועדות לעמיתים אחרים או לעמיתים בגיל 50 ומעלה בקרן מסוימת ביותר מ-1.5 נקודות האחוז בהשוואה לשיעור המינימאלי (כהגדרתו בטייטה) האחרון שפורסם, לפי העניין, תזקוף החברה המנהלת של הקרן את תשואת האג"ח המיועדות בשיעור העולה על השיעור האמור לנכסי מקבלי הקצבה בקרן, בכפוף להוראות התקנות הנ"ל. עוד נקבעה בטייטה חובת דיווח של חברה מנהלת מדי רבעון לממונה על יתרת הנכסים ושיעור זקיפת איגרות החוב המיועדות ביום העסקים האחרון ברבעון.

- תחולה - על חברות מנהלות קרנות פנסיה חדשות מקיפות.

- תחילה – ביום פרסומו (לכשיפורסם).

- ניתן להעביר הערות לטייטה עד ליום 3 במאי, 2017.

לקריאת הטייטה – [לחצו כאן](#) ; לקריאת המכתב הנלווה לה – [לחצו כאן](#).

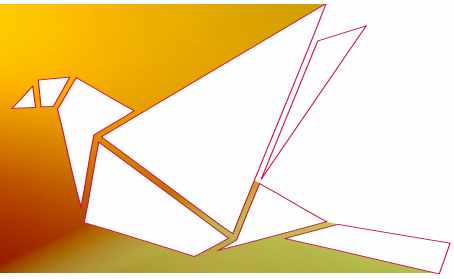
6. ביטוח חיים

הוראות בדבר תכניות ביטוח חיים אגב הלוואה לדיור - טייטה

- תכלית - קביעת תנאים שייכללו בתכניות ביטוח חיים למשכנתא, כך שלאורך תקופת הלוואה תתקיים התאמה בין הכיסוי הביטוחי הנרכש לתנאי הלוואה עבורה נרכש הכיסוי כבטוחה, וזאת בין היתר באמצעות קבלת המידע הדרוש מהבנק המלווה לצורך עדכון תנאי הפוליסה בהתאמה לתנאי הלוואה המעודכנים.

- עיקרי הטייטה

○ קביעת הוראות כלליות לגבי תנאים בתכניות ביטוח חיים למשכנתא, אלו תכלולנה, בין היתר, את התנאים הבאים:

- סכום הביטוח בפוליסת ביטוח חיים למשכנתא ייקבע ויעודכן באופן שיהיה בו כדי לכסות את חבות המבוטח כלפי המלווה לאורך תקופת ההלוואה, בהתאם ליתרת ההלוואה;
 - קביעת התדירות והאופן בו יקבעו סכום הביטוח ותקופת הביטוח לפיהם תשולם הפרמיה בפוליסת ביטוח חיים למשכנתא כקבוע בטייטה;
 - הצגת סכום הביטוח והפרמיה הצפויים לאורך כל תקופת הביטוח בדף פרטי הביטוח שיונפק למבוטח, על סמך נתונים שנמסרו לחברת הביטוח במועד ההצטרפות, וציון כי סכומים אלו צפויים להתעדכן במהלך תקופת הביטוח בהתאם לשינויים ביתרת ההלוואה ובהתאם להוראות הטייטה;
 - קביעת חובת יידוע של המבוטח לגבי סכום הביטוח ותקופת הביטוח המעודכנים ודמי הביטוח שנגבו ממנו בהתאם לשינויים ביתרת ההלוואה במסגרת הדיווח השנתי למבוטח;
 - קביעת הוראות שונות אשר יחולו בעת קרות מקרה הביטוח, בהתאם לנסיבות ולביטוח הנרכש.
- נקבע בטייטה כי יוקם ממשק דיווח ממוחשב בין חברת הביטוח לבין כל אחד מהבנקים המלווים המעניקים משכנתאות, אשר ישמש לצורך העברת נתונים עדכניים לגבי יתרת ההלוואה המבוטחת.
 - נקבעו בטייטה תנאים לעניין הסבת פוליסות ביטוח חיים לכיסוי מוות מכל סיבה שהיא כבטוחה למשכנתא.

• תחולה – הוראות החוזר תחולנה על חברות ביטוח המשוקות תכניות ביטוח חיים.

• תחילה (מוצעת) – 1 ביולי, 2017.

ניתן להעביר הערות לטייטה עד ליום 11 במאי, 2017.

לקריאת הטייטה – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לה – [לחצו כאן](#).

7. ביטוח סיעודי

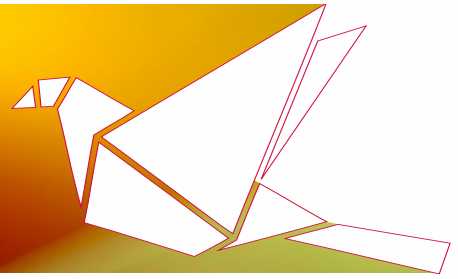
7.1. טיוטת תיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 פרק 5 - ביטוח סיעודי

- תכלית – טיוטה לתיקון הוראות החוזר המאוחד הנוגעות לביטוח סיעודי- ישוב תביעות (שער 6 חלק 3 פרק 5), שמטרתן להבטיח הליך יישוב תביעות מהיר, ככל הניתן, הוגן, המצריך טרחה מינימלית מצד המבוטח, שלרוב נמצא בגיל מבוגר.

• עיקרי התיקונים המוצעים

- קביעת הוראות בדבר סדר הפעולות ולוחות הזמנים שיחולו על חברת ביטוח בעת הליך יישוב תביעה בתחום הסיעודי- נקבע, בין היתר, כי:

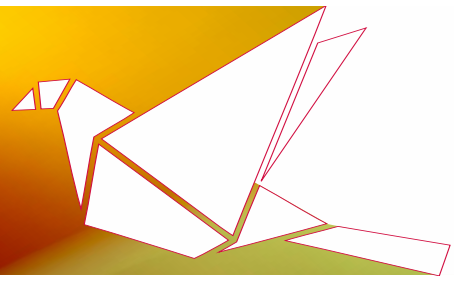
- חברת הביטוח לא תדרוש שטופסי התביעה ימולאו או יוחתמו על ידי גורם רפואי;

- חברת הביטוח לא תדרוש מהמבוטח מידע שהיא יכולה להשיג באמצעות טופס ויתור סודיות החתום בידי המבוטח;
- חברת הביטוח תמנה נציג אישי מטעמה שיהיה איש הקשר אל מול המבוטח וילווה אותו לאורך כל הליך הטיפול בתביעה;
- ככל שבידי חברת הביטוח, לטעמה, המידע המספק על מנת לקבוע את יכולתו התפקודית של המבוטח, תכריע בתביעה בתוך 20 ימי עסקים ממועד הודעת תחילת הבירור כהגדרתו בחוזר. אם החליטה חברת הביטוח שהמידע שנמצא ברשותה מספק, לא תוכל להפנות את המבוטח להערכת תפקוד, טרם קבלת החלטתה בתביעה;
- במידה וקיימת ברשות חברת הביטוח הערכת תפקוד שבוצעה על ידי המוסד לביטוח לאומי ו/או שבוצעה עבור חברת ביטוח אחרת, היא תחשב כמידע מספק לעניין תיאור ביצוע הפעולות המפורטות בה;
- במקרה בו החליטה חברת הביטוח כי אין בידיה מידע מספק וכי ברצונה להפנות את המבוטח לביצוע הערכת תפקוד (במקרה זה יהא על חברת הביטוח לנמק את הסיבות בגינן המידע אינו מספק), תכריע חברת הביטוח בתביעה לא יאוחר מ-15 ימי עסקים מהמועד בו קיבלה את תוצאות הערכת התפקוד;
- חברת הביטוח תוכל לערער על הערכת התפקוד באמצעות ספק מכריע, כהגדרתו בחוזר, רק על בסיס מידע הסותר את תוצאות הערכת התפקוד שבוצעה (שלא היה בידיה קודם לכן) ובמקרה כאמור תכריע בתביעה לא יאוחר מ-2 ימי עסקים מהמועד בו קיבלה את החלטת הספק המכריע;
- במקרה בו דחתה חברת הביטוח תביעה בטענה שלא אירע מקרה הביטוח, תציין בהודעת הדחייה אלו מפעולות ה-ADL המבוטח התובע אינו מסוגל לבצע בכוחות עצמו;
- באם תוחמר יכולתו התפקודית של מבוטח, תראה בכך חברת הביטוח כתביעה חדשה.

○ הסדרת אופן ביצוע הערכת התפקוד

- מוצע לקבוע שחברת ביטוח תידרש לבחור את ספק הערכות התפקוד שלה באופן אקראי ומחזורי מתוך רשימת הספקים איתה התקשרה, במטרה לשמור על אי תלות ספק השירות המעניק לחברה שירותים;
- מוצע לקבוע שהערכת התפקוד תשקף את הבדיקות והמבחנים שבוצעו למבוטח במסגרת הערכת התפקוד. הוראה זו הועברה מנספח ב' לחוזר 9-9-2016 "בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור" במטרה לרכז את ההוראות במקום אחד;
- מוצע לקבוע שלא יינתן סיוע למבוטח לבצע את פעולות ה-ADL אלא על ידי הספק המעריך בלבד;
- מוצע לקבוע שהערכה קוגניטיבית תשמש לצורך בחינת השאלה האם המבוטח תשוש נפש, רק אם בוצעה על ידי רופא מומחה בעל מומחיות לקבוע קביעה כזו. הוראה זו הועברה מנספח ב'

לחוזר 9-9-2016 "בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות הציבור" במטרה לרכז את ההוראות במקום אחד.

○ הסדרת מנגנון הערעור

- מוצע לאפשר למבוטח לערער על כל החלטה הנוגעת לתביעתו, לרבות ערעור ביחס לתוצאות הערכת התפקוד. בנוסף מוצע להבהיר שאין באמור כדי למנוע ממבוטח להגיש תביעה נגד החלטת חברת הביטוח בכל שלב משלבי התביעה;
- חברת הביטוח המערערת על הערכת התפקוד תבחר ספק באופן אקראי מתוך רשימה של ספקי הערכות תפקוד, אשר ישמש כספק מכריע, וחוות דעתו תתייחס רק לשאלה האם יש בממצאים הסותרים כדי לדחות את ממצאי הערכת התפקוד.

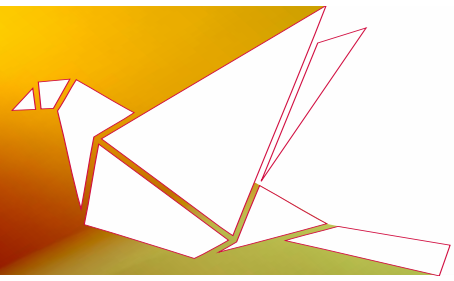
○ הסדרת אופן ביצוע חקירות

- מוצע לחייב את חברת הביטוח לקבוע כללים על פיהם תחליט באילו מקרים יש לבצע חקירה. על הכללים להתייחס, בין היתר, לביצוע חקירה במקרים בהם צפוי להיות שינוי במצבו הרפואי של המבוטח לאורך שעות היום;
- מוצע לקבוע כי החקירה תשמש כלי להעברת מידע עובדתי בלבד ולא תכלול הליך של עיבוד ומתן פרשנות לממצאים המתועדים בה;
- מוצע לקבוע כי במהלך החקירה לא יגרום החוקר או מי מטעמו, למבוטח לבצע פעולות.

○ רשימת ספקים מעריכים

- מוצע לחייב חברת ביטוח ליצור מאגר של ספקים המבצעים הערכות תפקוד. המטרה למזער את התלות של המעריכים בחברות הביטוח;
- מוצע לקבוע תנאים להוצאת ספק מרשימת הספקים, וזאת על מנת שחברה ביטוח לא תפסול ספק אלא אם הייתה סיבה ראויה לעשות כן.
- תחולה – הוראות החוזר תחולנה על כל חברות הביטוח, לרבות אם פועלות ליישוב תביעות באמצעות אחר. ההוראות תחולנה על תביעות שהתקבלו אצל חברת הביטוח לאחר מועד התחילה.
- תחילה (מוצעת) – תשעה חודשים מיום פרסום החוזר (לכשיפורסם), למעט תחילת הוראות פסקת משנה (ז) לחוזר המאוחד, כנוסחן בסעיף 2 לטיטת החוזר, הנוגעות לרשימת הספקים המעריכים, שתחילתן (המוצעת) תהיה תוך שנה מיום הפרסום.

לקריאת הטייטה – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לה – [לחצו כאן](#).

7.2. טיוטה לתיקון הוראות החוזר המאוחד - שער 6 חלק 3 - ביטוח סיעודי

- תכלית - תחום הביטוח הסיעודי לחברי קופת חולים מוסדר כיום בשתי הסדרות עיקריות: חוזר ביטוח 3-1-2016 שעניינו "ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים" מיום 24 בינואר 2016 והוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח סיעוד קבוצתי לחברי קופת חולים), התשע"ו-2015. הטיוטה נועדה לרכז את כל הוראות הרגולציה בתחום הביטוח הסיעודי לתוך החוזר המאוחד וכן לתקן את החוזר בשני נושאים נוספים, כמפורט להלן.
- עיקרי התיקון המוצע
 - בטיוטה מוצע לתת סמכות מפורשת לממונה על שוק ההון להאריך את תקופת ההתקשרות בין חברת ביטוח לקופת חולים מעבר ל-8 שנים במטרה לאפשר, בין היתר, לקופות החולים פרק זמן נוסף להיערכות לביצוע הליך תחרותי לבחירה מחדש של חברת ביטוח.
 - בטיוטה מוצע לדחות את כניסתה לתוקף של ההוראה בדבר חובתה של חברת ביטוח בנשיאת סיכון בתכנית לביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים ליום 1 בינואר 2019.
- תחילה (מוצעת) - 1 ביולי, 2017 (למעט ההוראה בדבר חובתה של חברת ביטוח בנשיאת סיכון בתכנית לביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים שתידחה, כאמור, ליום 1 בינואר, 2019). בתקופה שמיום התחילה ועד ליום 1 בינואר 2018, יחולו הוראות סעיף 5 לחוזר ביטוח 3-1-2016 "ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים".

לקריאת הטיוטה – [לחצו כאן](#).

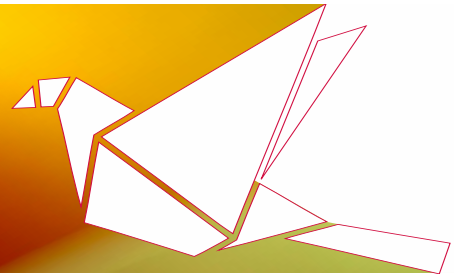
7.3. טיוטת חוזר - אחזור מידע אישי – תיקון

- במטרה להקל על הליך המעבר של מבוטח בביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים מקופת חולים אחת לקופת חולים אחרת, מוצע לחייב את חברת הביטוח המבטחת בביטוח הסיעודי בקופת החולים לכלול באזור האישי של המבוטח את אישור הביטוח המורחב (כהגדרתו בהוראות), אישור שכיום נדרש הוא להציגו במעבר כאמור.
- הודגש בטיוטה כי אין באמור כדי לגרוע מחובת חברת הביטוח לשלוח למבוטח את אישור הביטוח מכוח הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים), התשע"ו-2015.
- תחילה (מוצעת) - 1 בינואר, 2018.

לקריאת הטיוטה – [לחצו כאן](#).

ב. הוראות וטיוטות שפורסמו במהלך חודש מרץ, 2017*

* למעט ריכוז ההוראות והטיוטות שפרסמה רשות שוק ההון ביום 1 במרץ, 2017 (לעדכון לקוחות אודות ריכוז זה, [אנא לחצו כאן](#)).

1. ניהול השקעות

1.1. טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופות גמל בניהול אישי)(תיקון), התשע"ו-2016 (נוסח שהועבר לוועדת הכספים)

- הטיוטה מתקנת את הוראות הדין בהקשר לאופן עריכת הליך תחרותי לבחירת ספק שירותי ברוקראז' בקופת גמל בניהול אישי ומחריגה עמלות המשולמות לצד קשור אגב פעולות רכישה ומכירה של ניירות ערך ממגבלת ה- 20% שהיו מותרות בתקנות הנוכחיות.

• עיקרי התיקון המוצע

- בהליך התחרותי לבחירת ספק לרכישת/מכירת ניירות ערך, הוצע להגדיל את מספר המשתתפים מארבעה לפחות לשמונה משתתפים לפחות.
- מוצע לבטל את מגבלת ה-20% מסך העמלות לצד קשור ולקבוע כי משקיע מוסדי יוכל לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור, ובלבד שהעמלה שתשולם בגין עסקאות אלה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה בהליך תחרותי שאינו צד קשור.
- מוצע לקבוע שעבור כל העסקאות תשולם לצד הקשור העמלה הזולה ביותר שהוצעה על ידי זוכה בהליך תחרותי, ללא קשר למאפייני העסקה.
- מוצע לאפשר לעמית לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות ברוקר שלא השתתף בהליך תחרותי או ברוקר שהשתתף ולא נבחר, בכפוף לכך שיוצגו בפני העמית מחירי הברוקרים שנבחרו בהליך.

לקריאת טיוטת התקנות – [לחצו כאן](#).

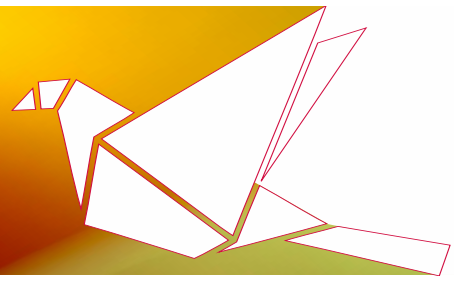
1.2. טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ו-2016 (נוסח שהועבר לוועדת הכספים)

- תכלית התיקון המוצע - התיקון נועד להביא לכך שתהליך בחירת ברוקרים על ידי הגופים המוסדיים יעשה באופן שקוף והוגן ככל האפשר תוך הגברת תחרות שתוביל לשיפור איכות השירות, וירידה בהיקף תשלום העמלות על ידי ציבור המשקיעים.

• עיקרי הוראות הטיוטה

○ רכישה ומכירה של ניירות ערך

- מוצע להגדיל את מספר המשתתפים בהליך תחרותי לבחירת ברוקר, מארבעה (כיום) לשמונה משתתפים לפחות;
- מוצע כי ההליך התחרותי ייערך עבור כל אפיק השקעה בנפרד;
- הטיוטה קובעת מגבלה חדשה לרכישה ומכירה של ניירות ערך באמצעות מתפעל (כהגדרתו להלן). בהתאם למגבלה, משקיע מוסדי הנמנה על קבוצת משקיעים שלאחד מחברי הקבוצה יש

הסכם התקשרות עם תאגיד למתן שירותי ניהול או תפעול (להלן: "מתפעל"), יהא רשאי לרכוש או למכור באמצעות המתפעל או באמצעות צד קשור לו ניירות ערך ובלבד ששיעור עמלות הרכישה או המכירה לא יעלה על 20% מסך כל עמלות הרכישה או המכירה שישלם המשקיע המוסדי במהלך השנה;

○ משקיע מוסדי רשאי לרכוש/למכור ני"ע באמצעות צד קשור, ובלבד ששיעור עמלות הרכישה/המכירה בשל כלל הרכישות והמכירות שביצע המוסדי במהלך השנה לא עלה על 20% מסך כל העמלות האמורות ששילם המוסדי במהלך השנה וכן העמלה שתשולם לצד הקשור בשל רכישה/מכירה כאמור לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה בהליך תחרותי שאינו צד קשור;

○ בהתייחס לקופת גמל ענפית שהשקעותיה מנוהלות בידי תאגיד – זו רשאית לרכוש/למכור ני"ע מהתאגיד או מצדדים קשורים לו תחת מגבלה של סך עמלות בשל רכישות/מכירות, אשר לא יעלה על 20% מכלל העמלות הרכישה/מכירה בשל כלל הרכישות והמכירות שביצעה הקופה במהלך השנה.

○ מתחולת התקנה הוחרגו חברות מנהלות וקופות מסוימות (בנקאיות) כמפורט בטיטה.

○ במסגרת התיקון נקבעה אפשרות לגוף מוסדי לבצע רכישה או מכירה של ניירות ערך לביצוע עסקה אקראית בנסיבות מיוחדות באמצעות מי שלא נבחר בהליך תחרותי – המדובר בעסקאות בעלות ערך כלכלי ובלבד שעקרונות ההתקשרות יאושרו בנוהל של ועדת ההשקעות וכי נמסר דיווח רבעוני לוועדה בהקשר זה.

○ **קסטודיאן**

○ חיוב משקיע מוסדי לקיים הליך תחרותי לצורך החזקה וסליקה של ניירות ערך (קסטודי). הליך כאמור נדרש להתקיים אחת לשלוש שנים לפחות, בין חמישה משתתפים לפחות.

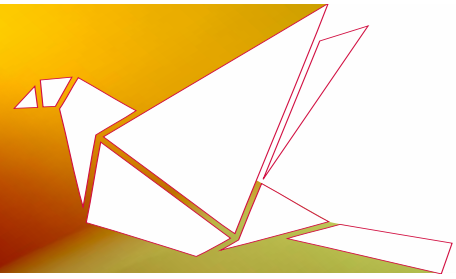
○ תשלום עמלה בגין סליקה של ני"ע לא ייגזר כשיעור באחוזים מהיקפה הכספי של פעולת רכישה או מכירה בודדת (אלא כסכום קבוע לעסקה שאינו מותנה בגובה העסקה).

○ התקשרות ישירה של משקיע מוסדי עם גלובל קסטודיאן לשם החזקה וסליקה של ני"ע תהא פטורה מעריכת הליך תחרותי לשירותים אלו עבור אותה החזקה (בכפוף לאישור ועדת השקעות).

○ מתחולת הוראות התקנה בהקשר הקסטודי הוחרגו חברות מנהלות של קופות גמל מרכזיות מסוימות (בנקאיות) – כמפורט בטיטה.

○ תחילת החובה החלה בהקשר שירותי הקסטודי תהא שנה מיום פרסום התקנות כדי לאפשר לגופים המוסדיים זמן היערכות.

○ בהתאם לטיטה, התקנות לעניין ההליך התחרותי לבחירת ברוקר, לא תחולנה על רכישה/מכירה של ני"ע שההליך התחרותי בעדם התקיים טרם פרסום התקנות החדשות.

לקריאת טיוטת התקנות – [לחצו כאן](#).

2. חיסכון פנסיוני

2.1. טיוטת חוזר - הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות - טיוטה שנייה

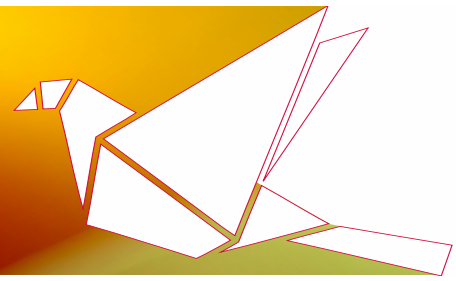
- המדובר בטיוטה שנייה לתיקון הוראות חוזר פנסיה 1-3-2014 מיום 29 בינואר, 2014, שעניינו הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות. בטיוטה נכללו תיקונים רבים, לרבות בהקשרי טיפול בעודף אקטוארי או גרעון אקטוארי, ביאורים לדוחות הכספיים ועוד.
- תחולה – הוראות החוזר יחולו על חברות מנהלות של קרנות הפנסיה החדשות וקרנות הפנסיה החדשות.
- תחילה (מוצעת) – מיום פרסום החוזר (לכשיפורסם).
- הערות לטיוטה ניתן להעביר עד ליום 18 באפריל, 2017.

לקריאת הטיוטה - [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לה - [לחצו כאן](#).

2.2. טיוטת חוזר - הוראות לניהול קרן חדשה - טיוטה שנייה

- המדובר בטיוטה שנייה לתיקון הוראות חוזר פנסיה (9/2004) שעניינו הוראות לניהול קרן חדשה מיום 29 בינואר, 2014.
- בטיוטה נערכו תיקונים וכן נקבעו הוראות חדשות, ביניהם:
 - נקבע סעיף חדש לעניין "עדכון פנסיה", בהקשרו נקבע כי חברה מנהלת תעדכן את הפנסיות המשולמות לזכאים לקצבה בהתאם לכל אלה: שיעור עודף או גרעון אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים; שיעור עודף או גרעון אקטוארי הנובע מתשואות ושינויים בשיעורי ריבית להיוון; ושיעור שינוי המדד, והכל כמפורט בטיוטה (ראו לעניין זה סעיף 9 לטיוטה).
 - בהוראות סעיף מסלולי הביטוח (סעיף 3) תוקן לעניין בניית המסלולים כי העלות המצטברת המירבית של הכיסוי הביטוחי לסיכוני נכות ומוות לא תעלה על 35% מסך מצטבר של תגמולי מעביד ועובד (לפני ניכוי דמי ניהול וסיכונים) בהנחה שהשיעור המצרפי של התגמולים מדי חודש הינו שיעור דמי הגמולים לפיו מחושב השכר המבוטח של העמית.
 - בוטל הסעיף העוסק בתקנון קרן פנסיה חדשה וכן תוקנו הפניות לחוזרים עדכניים.
- הערות לטיוטה ניתן להעביר עד ליום 18 באפריל, 2017.
- תחולה - הוראות טיוטת החוזר יחולו על חברות מנהלות של קרנות הפנסיה החדשות וקרנות הפנסיה החדשות.
- תחילה (מוצעת) – ביום פרסום החוזר (למעט ההוראה הנוגעת לעדכון הפנסיה המשולמת בהתאם לשיעור שינוי המדד, אשר מועד תחילתה המוצע מיום 1 בינואר, 2018).

לקריאת הטיוטה – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לה - [לחצו כאן](#).

3. ביטוח בריאות וסיעוד

טיוטה - הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים) (תיקון), התשע"ז-2017

- תכלית – לשפר את הכיסוי הביטוחי הניתן במסגרת פוליסת הסיעוד האחידה לחברי קופות החולים.
- עיקרי התיקון המוצע
 - שמירת המשך הרצף הביטוחי לחיילים ואסירים;
 - הרחבת הכיסוי הביטוחי כך שיחול גם על מקרי ביטוח שאירעו לראשונה במהלך 36 החודשים הראשונים בחיי המבוטח;
 - הרחבת הכיסוי הביטוחי ביחס לפעולת הניידות המפורטת בהגדרת מקרה הביטוח בפוליסה האחידה, באופן בו אי יכולתו של מבוטח לנוע ללא כיסא גלגלים תיחשב כאי יכולתו לנוע באופן עצמאי;
 - הארכת התקופה העומדת לרשות "מבוטחים זכאים", כהגדרתם בתקנות, להצטרף לביטוח הסיעודי של קופות החולים, וזאת עד ליום 31 בדצמבר, 2017, חלף התקופה שנקבעה בפוליסה האחידה שהייתה עתידה להסתיים ביום 1 ביולי 2017.
- יצוין כי הטיוטה כוללת בנוסף מספר שינויים הנובעים מתיקונים שיבוצעו בחוזר ביטוח 3-1-2016 שעניינו "ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופת חולים" וכן בחוזר ביטוח 1-1-2017 שעניינו "אחזור מידע אישי". טיטות המפרטות תיקונים אלו פורסמו ביום 2 באפריל 2017 (ראו לעיל).

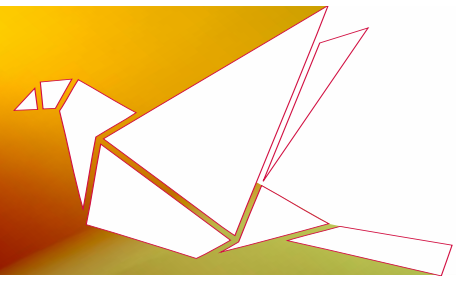
לקריאת הטיוטה – [לחצו כאן](#). לקריאת המכתב הנלווה לה – [לחצו כאן](#).
לקריאת הטיוטה ב"עקוב אחר שינויים" – [לחצו כאן](#).

4. נותני שירותי מטבע (פרסומים של רשות המסים ורשות איסור הלבנת הון)

4.1 הבהרה לעניין דיווח נותני שירותי מטבע לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, על פעולה רגילה לפי סעיף 8(א) לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ד-2014 ("הצו")

סעיף 8(א) לצו קובע כי נותן שירותי מטבע דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על מתן שירותי מטבע "אם שווי השירות שניתן הוא 50,000 שקלים חדשים לפחות", כאשר מסגרת הזמנים בה יש לתחום את שווי "מתן שירות מטבע" לפי סעיף זה, היא מהלך אותו יום קלנדרי. בהתאם לכך, במקרים מסוימים יכול ויהיה על נותן שירותי המטבע להעביר דיווח לרשות המוסמכת על מתן שירות מטבע אשר יכלול פרטים על פעילות מצטברת יומית, שכל אחת מן הפעולות המרכיבות אותה, הנה בסכום שאינו עולה על שווה ערך ל- 50,000 שקלים חדשים, אך סך כל הפעילות כן עולה על הסכום כאמור. בהתאם, ההבהרה נועדה לחדד ולהבהיר לנותני שירותי המטבע את אופן הדיווח הנדרש של דיווחים רגילים בנושא, ובה ניתנו מספר דוגמאות הממחישות את אופן הדיווח הנכון בסיטואציות שונות.

לקריאת ההבהרה – [לחצו כאן](#).

4.2. הבהרה לעניין דיווח נותני שירותי מטבע לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, על פעולה בלתי רגילה לפי סעיף 8(ב) - בדגש על תסמין מס"ד 6 בתוספת החמישית לצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי מטבע למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ד-2014 ("הצו")

סעיף 8(ב) לצו קובע כי נותן שירותי מטבע ידווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור על פעולות של מבקש השירות הנחזות בעיניו כבלתי רגילות, לרבות ניסיון לביצוע פעולה. תסמין מס"ד 6 המפורט בתוספת החמישית לצו מגדיר כי יכול שייראו כפעולה בלתי רגילה מתן שירותי מטבע כאמור בסעיף 11ג(א)(3) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, בסכום העולה על 5000 שקלים חדשים, כאשר הצד האחר לעסקה, מקור או יעד, אינו מזוהה בשם או במספר זהות או במספר חשבון. בהתאם לתסמין האמור, הצד האחר לעסקה חייב בהכרח להיות מזוהה בשם, במספר זהות וגם במספר חשבון (כל הפרטים יחד), אבל לעיתים העדרו של פרט כלשהו הינו סביר. מקרה בו העדרו של פרט אחד לפחות מאלו מניח את דעת נותן השירות כמקרה רגיל שלא מצריך דיווח מחויב בהסבר, והדבר מחויב בתיעוד (של המקרים בהם החליט שלא להעביר דיווח בלתי רגיל והעילות לכך). בכל מקרה אחר מחויב נותן שירותי המטבע להעביר דיווח בלתי רגיל לרשות המוסמכת בהתאם להנחיות הדיווח. ההבהרה נועדה לחדד ולהבהיר לנותני שירותי המטבע, את אופן הדיווח הנדרש של דיווחים לא רגילים ובה מספר דוגמאות ממחישות את אופן הדיווח הנכון בסיטואציות שונות.

לקריאת ההבהרה – [לחצו כאן](#).

להוראות הנזכרות עשויות להיות השלכות על הפעילות ועל נהלי הגופים המוסדיים ובעלי הרישיונות ואנו ממליצים לגופים אלה לבחון את ההוראות ואת השלכותיהן, כמו גם לבחון את טיטות הוראות הממונה שפורסמו ולהעיר הערותיהם ככל שישנן. אנו מזמינים אתכם להיוועץ עמנו בדבר ההוראות הנזכרות, כמו גם בדבר טיטות הוראות הממונה השונות שפורסמו והשלכותיהן הצפויות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה או הבהרה שתידרש.
הרצוג פוקס נאמן

נטע דורפמן-רביב, שותפה, מנהלת מערך הביטוח וגופים מוסדיים
dorfmann@hfn.co.il | 03-6922871

איילת רגבים-כהנוב, שותפה, מערך הביטוח וגופים מוסדיים
regavima@hfn.co.il | 03-6922091